

EN VERDENSBORGER PÅ TORSHOV

Miloud Guiderk har arrangert konserter i 40 år. Mannen fra Casablanca er førstemann ut i vår sommerserie.

D MUSIKK

MARTIN GEDDE-DAHL
martingeddedahl@gmail.com

En gang tidlig på 80-tallet kom den amerikanske jazzlegenden Chet Baker til Norge. Scenen var kantina på Emma Hjørths Hjem, en institusjon for psykisk utviklingshemmede i Bærum. Publikum var på omtrent 30 personer. Noen få var tilreisende, resten var ansatte og beboere.

– Har du vilje i hjertet ditt, er det ingenting som kan stoppe deg, sier mannen som organiserte konserten, Miloud Guiderk.

Spørsmålet var hvordan han lokket Baker – *the James Dean of jazz* – til å spille i en kantina i en norsk forstad, men Guiderk, nå 70, vil heller dele tankfull livsvisdom enn å forklare logistiske detaljer.

– Litt mer konkret?
– Vilje, vilje, vilje! Ingen kan stoppe en ildsjel som vil noe.

LIVET BLE IKKE SANN GUIDERK så for seg, den gangen han i tjuetårene jobbet på et ungdomsherberge i Casablanca. Ved siden av jobben gikk han i lære hos Mohammed Afifi, en av Marokkos store skuespillere. Drømmen var å stå på en scene.

Vendepunktet kom da han forelsket seg i en norsk psykolog som var innom herberget. I 1970 satte han seg på flyet til Oslo.

46 år seinere tar han imot Dagbladet utenfor Soria Moria på Torshov. Det arverdige bygget med buet, rosa fasade og hvite søyler huser puben Hva Skjer, Torshovteatret og Guiderks livsverk, jazzklubben Cosmopolite.

Han låser opp bakdøra, lukker den bak oss og ignorerer spørsmål om lysbryter. Et-

ter tretti sekunders målrettet romstøring gjennom stummende mørke, lysner scenelamper og Guiderk kommer til syne bak et lydbord.

– Ingenting av dette hadde skjedd, om det ikke var for en annen ekte ildsjel, sier han.

SOM FERSK INNVANDRER i Norge på 70-tallet, fant Guiderk seg til rette på Club 7. Helten hans var en av grunnleggerne, ungarskfødte Attila Horvath.

– Han var en kar som hadde kommet langveisfra sånn som meg og viste at det var mulig å skape ting. Jeg likte atmosfæren, jeg likte folkene og jeg likte jazzen. Guiderk jobbet den gangen som pleie-medhjelper på Emma Hjørth. Det som senere skulle bli Cosmopolite, ble til her, da han i 1976 startet Emmajazz, en egen jazzklubb for beboere og ansatte.

Det begynte med lokale artister og toppet seg med Chet Baker i kantina.

Da ambisjonen vokste fra lokalene, samlet de inn penger og spurte kommunen – «Fantastiske politiker! Få med det, vi sier ofte at politikere er shit, men i Bærum var det fantastiske folk!» – om hjelp. Noen måneder seinere var klubben Musikklekken på plass i skiltlageret under Bærum rådhus.

– Der startet galskapen, sier Guiderk. Han hadde en egen evne til å skape entusiasme og lokke store navn til Norge. Club 7 var på hell, Sandvika ble Norges

jazzsentrum, både for lokale og nasjonale artister, men også med opptrædere fra flere av sjangerens største legender. Chet Baker kom tilbake, denne gangen delte han scene – for anledningen i Sandvika Kino – med sin gamle venn og samarbeidspartner, saksofonisten Stan Getz. Den argentinske tango-komponisten Astor Piazzolla gjorde sin eneste konsert på norsk jord her. Dizzy Gillespie, en av den

moderne jazzens gudfedre, stilte med storband.

1991 FLYTTET HAN til Oslo og fortsatte som Cosmopolite på Majorstua. Reper-toare var med åra supplert med verdens-

FØRSTE ILDSJEL: I hele sommer vil vi i Dagbladet presentere mennesker som gjør en ekstra innsats for å bringe nasjonen kultur i alle sin bredde. Vi startet på Torshov i Oslo, der Miloud Guiderk holder fortet Soria Moria.

FOTO: TOMM W. CHRISTIANSEN

musikk, blant annet Etnisk Musikkfé, spiren til Oslo World Music Festival og Melafestivalen.

Guiderk har fått mye ros for å bidra til integrering i Oslo. Selv har han aldri tenkt at han driver et sted for innvandrere. Norge lykkes godt med å ta imot nye landsmenn, mener han – det vi ikke får til, som han vil bidra til, er å integrere nordmenn med andre nordmenn, uansett hudfarge.

– Norge er gode til å integrere innvandrere, men de veldig dårlige til å integrere seg selv med hverandre. For hadde vi felles vaskekjeller, til og med felles do! Nå sitter alle for seg selv. Han mener det gjør at det blir færre ildsjeler i Norge.

– Det som er felles for alle ildsjeler er nysgjerrighet på folk rundt deg, det er det som gjør at du vil gjøre noe for å oppleve

noe sammen med dem, enten musikk, film eller mat eller noe annet.

SJU ÅRETTET åpningen ble Cosmopolite i Industrigata erstattet av det Guiderk beskriver som «et sted for unge børsfolk hvor drikkene skulle koste akkurat 100 kroner».

Han åpnet igjen i Møllergata året etter. Der holdt han det gående til våren 2008.

Eieren ville selge til Petter Stordalen – Guiderk hadde fått slag, vært i konflikt med seg selv med hverandre. For hadde vi felles vaskekjeller, til og med felles do! Nå sitter alle for seg selv. Han mener det gjør at det blir færre ildsjeler i Norge.

Han liker seg på Torshov, men er bekymret for Oslo.

– Det er fantastisk med velstanden i Norge, vi har fått det mye bedre, men rikdommen kan også ødelegge mennesker. Kommersialiseringen forandrer verdiene våre, og så blir alt blir standardisert og hele byen blir et supermarked. Da blir vi mindre mennesker og mer roboter, deler av en stor maskin.

EN KONSERTARRANGØR er som en god kokk, forklarer han og kysser fingertuppen sine som en fransk tegneseriefigur. Han okker seg over butikker som må vike for Espresso House, over nye McDonalds-filialer, at filmtilbudet er likt på alle kinoene og at enkeltstående butikker sjelden overlever mer enn et par år. Guiderk mener vi er

sårbar i Oslo, hvor «markedet for kvalitet» er lite sammenliknet med storbyer.

– Det er bare marked for noen få gode kinoer, butikker, restauranter og musikksteder. Vi er ikke her for å konkurrere med noen, vi fyller et tomrom i byen.

ETTER HVERT HAR FLERE fått øynene opp for Guiderks rolle i å fylle tomrom. I 2001 mottok han Ella-prisen fra Norsk jazzfestival. I 2008 ble han slått til ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden. Tidligere i år ble Cosmopolite kåret til Årets jazzklubb.

Motivasjonen har aldri vært sterkere. – Vi er heldige, vi er som er født akkurat nå, sier han.

– Ting er ille nå altså, men ikke så ille som de har vært og ikke så ille som de blir.

NORGE ER GODE TIL Å INTEGRERE INNVANDRERE, MEN DE VELDIG DÅRLIGE TIL Å INTEGRERE SEG SELV MED HVERANDRE.